

COWIs nabotjek viser, at naboerne er klogest: Danske vandplaner er dårligt funderet

Danmark er forkert på den ved at gå enegang. Danmark går uvidenskabeligt til værks med upræcise data i form af »næringsstofbelastning« udtrykt ved tons kvælstof og fosfor for et vandområde, mens alle vore naboer regner med koncentrationer, fremhæver skribenten.

LÆSERBREV

Af cand.agro. Poul Vejby-Sørensen, Bæredygtigt Landbrug

ninger og fastsættelse af reduktionsbehov vedrørende næringsstofbidrag til kystvande, anvender alle de undersøgte lande, undtaget Danmark, koncentrationer af fosfor og kvælstof frem for belastningstal i tons pr. vandområde i deres vandplaner. Alle de undersøgte lande har beregnet et indsatsbehov for kvælstof for at opnå god tilstand. Generelt er der beregnet de procentvist mindste indsatsbehov for Sverige og Polen og de største for Tyskland, Danmark og Nederlandene (de grænseoverskridende flod-oplande). Beregninger i Tyskland og Nederlandene er sket i relation til større mere åbne vandområder, og der er ikke i denne

vandområdeplan fastsat særskilt indsatsbehov for de tyske fjorde i Østersøen.«

Koncentration mere relevant end belastning

Den danske målsætning for reduktionsbehov udtrykkes altså i tons kvælstof eller fosfor pr. år pr. vandområde, mens alle vore nabolande har en målsætning med koncentrationer, der løbende kontrolleres gennem året, og som er det relevante begreb for næringsstoffernes tilgængelighed i vandområderne.

Det er nemlig koncentrationerne af næringsstofferne – og især forholdet mellem koncentrationerne af kvælstof og fosfor (N:P-forholdet) – der har betydning for algerne næringsoptag og kvalitet i fødenettet samt den resulterende miljøtilstand. Det er netop derfor, vore nabolande anvender målsætninger om koncentrationer og løbende måler koncentrationer.

På den baggrund er det betænkeligt, at rapporten (side 108) forsvaret den danske enegang med

følgende: »Danmark har beregnet målbelastninger i tons kvælstof for de enkelte kystvandsområder. Dette skyldes, at kvaliteten af vandområderne er afhængig af den samlede tilførte stofmængde og ikke stofkoncentrationen.«

Der er ikke belæg for den påstand.

Videnskabelig fusk

Det er videnskabeligt forkasteligt at opgøre næringsstofbelastningen i tons relateret til et udefineret rumfang i de frie vandmasser.

Sammenhæng mellem tilført mængde og resulterende koncentration forudsætter derimod et veldefineret rumfang. Men denne forudsætning er ikke til stede for en fjord eller et kystvandsområde, hvorfra der i de frie vandmasser udveksles vand og næringsstoffer med tilstødende vandområder.

Miljøministeriets mangel på præcision

Miljøministeriet har tidligere forsøgt at relatere kvælstofbelastning (tons kvælstof pr. år pr.

vandområde) til koncentration. En arbejdsgruppe om ålegræsværktøjet forsøgte i 2011 at beskrive en sammenhæng mellem belastning og koncentration.

Nedenstående grafer fra gruppens arbejdsrapport viser, at der – helt som forventet – ikke kan findes nogen brugbar sammenhæng – bortset fra at koncentrationen selvfølgelig til en vis grad stiger med stigningen i tilførsel.

Alene forsøget på beskrive en sammenhæng vidner om u seriøs omgang med videnskabeligt arbejde og præcision.

Man kan naturligvis ikke hælde en mængde stof i et ukendt volumen vand og tro, at man kan beregne en koncentration. Det svarer til at brygge kaffe uden kaffekande, men direkte i Kattegat.

Miljøstyrelsen har i juli 2018 udsendt en såkaldt komparativ rapport med titlen:

»Nabotjek af EU-landes fremgangsmåder ved planlægning for marine vandområder i henhold til Vandrammedirektivet.«

Rapporten, der er udarbejdet af COWI efter opdrag fra Miljøstyrelsen, sammenligner den danske miljøindsats med den tilsvarende indsats i vore nabolande Sverige, Polen, Tyskland og Nederlandene.

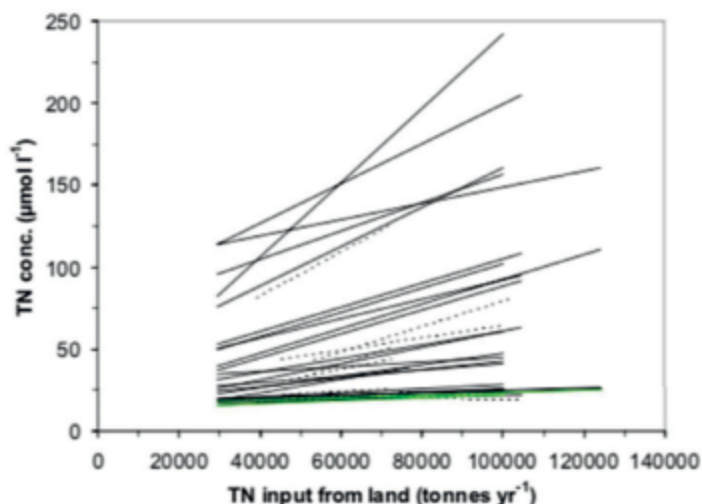
Rapporten er beskrivende og ukritisk over for landenes metodeforskelle.

Danmark har ikke styr på koncentrationerne

Det fremgår af rapporten, at Danmark på flere punkter går enegang i forhold til vore naboer. En helt afgørende forskel er fundamentet for vandplanerne. Her går Danmark helt uvidenskabeligt til værks med upræcise data i form af »næringsstofbelastning« udtrykt ved tons kvælstof og fosfor for et vandområde, mens alle vore naboer regner med koncentrationer (hvilket økosystemet også gør!). Den danske metode er helt utilfredsstillende.

Forskellen beskrives således på rapportens side 142:

»I forhold til spedefikke målsæt-

Figur 4 illustration af sammenhæng mellem belastning og kvælstofkoncentration i forskellige kystvande. De mest stejle kurver repræsenterer de mest lukkede fjordsystemer

Ålegræsværktøjet i vandplanerne

Arbejdsrapport fra Miljøministeriets og Fødevareministeriets arbejdsgruppe om ålegræsværktøjet

Maj 2011

■ Sådan ser den nye rapport ud.